

ส่วนที่ 3

สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 พ.ศ. 2566

วิสัยทัศน์

ประชากรทุกช่วงวัยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีทักษะและวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 ตามบริบทของกลุ่มจังหวัด บนพื้นฐานความเป็นไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พันธกิจ

1. สร้างโอกาสทางการศึกษาและความเสมอภาคการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างอาชีพและการมีงานทำตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. พัฒนาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันในระดับภูมิภาคและประเทศ
4. ส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. สร้างโอกาสและความเสมอภาคการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2. พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาสู่จุดหมายแห่งคุณภาพชีวิต
3. พัฒนากำลังคน นวัตกรรม งานวิจัยและเทคโนโลยี รวมทั้งกระบวนการเรียนรู้ให้มีสมรรถนะมีความสามารถในการแข่งขันได้ตามคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
4. ส่งเสริมการนำทุนทางด้านสังคมและธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี
5. พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของพื้นที่

เป้าประสงค์

1. ประชากรทุกช่วงวัยได้รับโอกาสการศึกษาที่หลากหลาย เหมาะสม เสมอภาคอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ตามคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
4. ผู้เรียนมีความสามารถในการแข่งขันที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 และของประเทศ
5. ผู้เรียนมีจิตสำนึกและคุณภาพชีวิตที่ดี มีความภูมิใจในอัตลักษณ์ของพื้นที่ โดยยึดแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
6. ระบบบริหารและการจัดการที่มีประสิทธิภาพ บูรณาการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาโดยภาคีเครือข่ายความร่วมมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมให้ประชากรทุกช่วงวัยเข้าถึงโอกาสการศึกษาอย่างเสมอภาค
2. ส่งเสริมการจัดการศึกษาทางเลือกเน้นเด็กดกหล่น ออกกลางคัน และจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่เรียนต่อและนักเรียนที่อยู่ในพื้นที่ยากลำบาก
3. ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาสู่ความเป็นมืออาชีพ
4. พัฒนาหน่วยงานและองค์กรทางการศึกษาให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้มุ่งสู่สัมมาชีพ
5. ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 และความสามารถทางพหุปัญญา
6. ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาสังคมและคุณภาพการศึกษา
7. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักในการเรียนรู้ตามอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่ โดยยึดแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
8. สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการทุกภาคส่วน
9. นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา

มาตรการ/จุดเน้น/แนวทางการพัฒนา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างโอกาสและความเสมอภาคการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรการ/จุดเน้น

- สนับสนุนค่าใช้จ่ายและปัจจัยพื้นฐานให้เพียงพอกับความจำเป็นของสถานศึกษาที่มีความขาดแคลน
- รณรงค์อย่างต่อเนื่องให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่านหนังสือ และพัฒนาห้องสมุด ประชาชนให้สามารถเข้าถึงง่ายในทุกพื้นที่
- พัฒนาค่ายลูกเสือ เนตรนารี ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และจัดกิจกรรมเสริมสร้างระเบียบ วินัย แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป
- ระดมสรรพกำลังเพื่อส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนนำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562
- ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ ชุมชน ท้องถิ่น โดยเฉพาะวัยแรงงานและผู้สูงอายุ
- ส่งเสริม สนับสนุนสถานศึกษาที่ขาดแคลนครู ใช้ช่องทางการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และการจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) รวมถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) ออนไลน์ (Online) และสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการศึกษาในพื้นที่ เพื่อขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาสู่จุดหมายแห่งคุณภาพชีวิต

มาตรการ/จุดเน้น

- จัดทำแผนงานเพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
- พัฒนาครู และผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องระบบหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และสามารถบรรลุเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรที่กำหนด และให้เป็นไปตามบริบททั้งสภาพภูมิศาสตร์ และศักยภาพของผู้เรียน
- พัฒนาครูให้มีศักยภาพในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย เหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนในบริบทที่ประสบอยู่ได้อย่างมีคุณภาพและมีการนำไปใช้อย่างจริงจัง
- พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสมทั้งรูปแบบออนไซต์ (On site) ออนแอร์ (On air) ออนไลน์ (On line) และสถานีวิทยุโทรทัศน์เพื่อการศึกษา (ETV) ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กระทรวงศึกษาธิการ
- สร้างขวัญและกำลังใจ รวมทั้งแรงจูงใจให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อลดปัญหาการขอย้ายออกจากพื้นที่
- เสริมสร้างอุดมการณ์ความเป็นข้าราชการ จิตวิญญาณครู และจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ตลอดจนการเชิดชูเกียรติครู อาจารย์ โดยเฉพาะครูในท้องถิ่นห่างไกล ทุรกันดาร และนักเรียนที่เรียนวิชาชีพครู
- พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลด้านการศึกษาของพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการศึกษาในพื้นที่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากำลังคน นวัตกรรม งานวิจัยและเทคโนโลยี รวมทั้งกระบวนการเรียนรู้ให้มีสมรรถนะ มีความสามารถในการแข่งขันได้ตามคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็น ในศตวรรษที่ 21

มาตรการ/จุดเน้น

- ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศตลอดช่วงวัย (ปฐมวัย วัยเด็ก วัยเรียน วัยแรงงาน วัยสูงอายุ) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย เพื่อให้ประชาชนไทย มีทักษะความรู้ และเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ โภชนาการและสุขภาพในช่วงปฐมวัย การปลูกฝังความเป็นคนดี วินัย และจิตสาธารณะในวัยเรียน การพัฒนาทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ในวัยเรียนและวัยแรงงาน บุคลากรทางการศึกษา ครู หลักสูตร และกระบวนการสอน การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุนระบบบริการสาธารณสุข และวิทยาศาสตร์ทางการกีฬา
- ส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมในการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้มีความทันสมัย ตอบสนองความต้องการและให้บริการประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และโปร่งใส โดยมีประเด็นการวิจัยที่สำคัญ อาทิ ระบบข้อมูลขนาดใหญ่ภาครัฐ กลไกการพัฒนาในเชิงพื้นที่
- ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ (Digital Learning Reform : National Digital Learning Platform (NDLP) ไปสู่โรงเรียน นักเรียน และครูทั่วประเทศ โดยเฉพาะในท้องถิ่นห่างไกล
- จัดทำระบบฐานข้อมูลทางการศึกษา เพื่อตรวจสอบ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเด็กตกหล่นเด็กออกกลางคัน อัตราการเข้าเรียน การจบการศึกษาและการเรียนต่อของประชากรวัยเรียนในแต่ละช่วงชั้น

- วิจัย และพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เกิดคุณภาพการพัฒนาการศึกษาในพื้นที่โดยยึดความสอดคล้องและความต้องการตามสภาพบริบทของพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน

- ส่งเสริม สนับสนุน จัดเวทีนำเสนอเผยแพร่การนำเทคนิควิธี และนวัตกรรมที่เป็นเลิศในดำเนินงานวิจัยและการศึกษา

- สนับสนุนให้สถานศึกษาทุกสังกัดบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ และจัดการเรียนการสอนด้วยเครื่องมือปฏิบัติการที่ทันสมัย และสอดคล้องกับเทคโนโลยี โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร

- ส่งเสริมให้สถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน

- วิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทุกระดับ/ประเภทโดยยึดพื้นที่เป็นฐาน (Cluster - based, Area - based)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการนำทุนทางด้านสังคมและธรรมชาติที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี

มาตรการ/จุดเน้น

- ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่บูรณาการการเรียนการสอนในวิชาหลักเพื่อการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ อนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีที่ดั่งาม ภูมิปัญญาท้องถิ่น สังคมชาติพันธุ์ และสภาพทั่วไปอันหลากหลายตามบริบทของพื้นที่แต่ละจังหวัด รวมทั้งส่งเสริมการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนรู้ทั้งในระบบ/นอกระบบ

- เสริมสร้างวิธีการเรียนรู้อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของพื้นที่แต่ละจังหวัด โดยการร่วมฟื้นฟูและถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทรงคุณค่า ให้มีจุดร่วมเพื่อรักษาวัฒนธรรมของจังหวัดให้ดำรงคุณค่าและความสง่างามตามอัตลักษณ์

- ส่งเสริมการใช้ภาษาท้องถิ่นที่หลากหลายควบคู่กับภาษาไทยในการจัดการเรียนการสอนในพื้นที่ เพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งมีทักษะการสื่อสารและใช้ภาษาที่สามในการต่อยอดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของพื้นที่

มาตรการ/จุดเน้น

- ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา และให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดและรับผิดชอบการจัดการศึกษา

- ส่งเสริมการศึกษาเอกชน การศึกษาพิเศษ การศึกษาเพื่อคนพิการ การศึกษาโดยครอบครัว ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนการศึกษาทางเลือกและการศึกษาในพื้นที่พิเศษ

- พัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล

- ส่งเสริมหน่วยงานให้มีการวางแผนทางการเงิน (Financial Plan) แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้เอื้อต่อการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ